

ТІУТІУДЕСУН титрәтмәк, әсдирмәк—заставитъ дро-
жать, знобитъ.

ТІУТІУПЕСУН титрәмәк, әсмәк—дрожать, лихорадитъ,
знобитъ.

ТІУЪП (-ур// -ух) турп—редька, редиска.

ТІУЪТІАБИ (-ух// -хо) түтәк—свирель, дудка.

У

УДА (-ух// -ох) тут жарпағы, чәкил жарпағы—тутовые
листья, листья шелковицы.

УДИ//УДИН удин, Азербайжан ССР-нин Нич. кәндиндә
вә Варташен шәһәриндә јашајан етник груп—удины,
этническая группа, проживающая в с. Нидж и гор. Варташен
Азербайджанской ССР.

УДИН см. Уди.

УДИН МУЗ удин дили—удинский язык.

УКАЛ јејән—кушающий.

УКЕС јејә—кушать. *укес тезбакса* јејә билмирәм—не
могу кушать.

УКЕСТІУН једиртмәк—кормить.

УКСУН јемәк—кушать.

УКУН јемәк, әрзаг—съестные продукты, продоволь-
ствие.

УКІ//УБКІ (-ур-ух) үрәк—сердце. □ *Укi* тадсун үрәк
вермәк, үрәкләндирмәк, руһландырмаг—ободрять: подбод-
рять. □ *Укiа* лафдесун үрәјинә дәјмәк, гәлбинә тохунмаг,
көнлүнү сындырмаг—задевать, обижать; *Укi* из жіомо есун
үрәји ағзына кәлмәк, ирәнмәк, икраһ һисси дујмаг—чув-
ствовать сильное отвращение, брезгать. *Укi* хъайбаксун
үрәји ачыг олмаг, тәмиз гәлбли олмаг—быть добродушным.
искренним, открытым. *Укi* каьркуьрбаксун үрәји булан-
маг (*галхмаг*)—чувствовать тошноту. *Укi* чукесун үрәји
галхмаг, бәрк горхмаг—испугаться насмерть, перепугаться
сильно. *Укiен* букъсун үрәји истәмәк (*бир шеји*, *бир нә-
фәри*)—желать, хотеть (*кого-н.*, *что-н.*). *Укi* боксун 1) үрә-
ји јанмаг, бәрк сусамаг—испытывать сильную жажду; 2)
үрәји јанмаг (*биринә*), јазығы кәлмәк—жалеть (*кого-то*),
болеть душой. *Укi* тайсун үрәји кетмәк, өзүндән кетмәк,
биһуш олуб јыхылмаг—терять сознание, упасть в обморок.
Укiен нутіехстіун үрәји көтүрмәк, хошуна кәлмәмәк,
чијриндирмәк—быть не по душе, претить. *Укiекун* човакi-
сун үрәјиндән кечмәк, нә исә арзу етмәк, нә барәдәсә дүш-
үнмәк—желать что-то; замышлять что-то, хотеть чего-нибудь.
Укiа уксун 1) үрәјини јемәк, јанмаг кимин үчүнсә, дәрдинә,
гајғысына галмаг (*киминсә*)—сильно горезать (*о ком-н.*),

кручиниться; 2) гәлбинә тохунмаг, бәрк инчитмәк (*кимисә*)—
задевать за живое, сильно обижать (*кого-то*).

УКІАЛ дејән, сөјләјән—говорящий, рассказывающий.

УКІБЕСУН, УБКІБЕСУН үрәк етмәк (*еләмәк*), чүр'әт
етмәк—осмелиться, отважиться, набраться смелости.

УКІИН, УБКІИН үрәкдән, сәмими гәлбдән—от души.

УКІИНКЪАЧ//УБКІИНКЪАЧ үрәк хәстәлији, үрәк ағ-
рысы—сердечная боль; сердечная болезнь.

УКІЛА, УБКІЛАБ үрәкли, чәсарәтли, чүр'әтли—отваж-
ный, храбрый, смелый.

УКІНУТІ//УБКІНУБТІ 1) рәһмсиз, дашүрәкли—бездуш-
ный, бессердечный, бесчеловечный; 2) көнүлсүз, үрәксиз—
неохотно, без желания.

УКІСУЗ//УБКІСУБЗ см. *Укiнутi*.

УХЪ (В) см. *Охъ*.

УХЪЕОШІ (В) см. *Охъеошi*.

УХЪЕЧІОТІ (В) см. *Охъечiотi*.

УЛ (-ур-ух) зоол. гурд, чанавар—волк.

УЛАГЪ (-ух// -хо) иш һејваны (*кәл*, *өкүз*)—рабочий
скот (*вол*, *буйвол*).

УЛАЙШСУН уламаг—выть, завывать.

УЛУГЪОКЪАЧ диш ағрысы—зубная боль.

УЛУГЪОТУМ диш(ин) диби, диш эти—десна.

УЛУХ (-ух// -ох) диш—зуб.

УЛУХЛА дишли—зубастый.

УЛУХНУТІ дишсиз—беззубый.

УЛУХСУЗ см. *Улухнутi*.

УМУД үмид—надежда.

УМУДАБОСТІУН үмидини кәсмәк, үмидини үзмәк—те-
рять надежду.

УМУДБАКСУН үмид олмаг, үмид бәсләмәк—питать
надежду.

УМУДБЕСУН үмид етмәк, архајын етмәк—обнадежи-
вать.

УМУДНУТІ үмидсиз—безнадежный, отчаянный.

УМУДНУТІЛУГЪ үмидсизлик—безнадежность, отчая-
ние.

УМУДСУЗ см. *Умуднутi*.

УМУДСУЗЛУГЪ см. *Умуднутi*лугъ.

УН (В) сән—ты.

УНИКЪ (В) бағырсаг—кишка.

УРАЙ! *межд.* ура!—ура!

УРАШУГЪ гураглыг—засуха.

УРБАТ һөрмәт—уважение.

УРБАТЛУ һөрмәтли, нүфузлу—авторитетный, уважае-
мый. □ *Урбатахун* бистіун һөрмәтдән дүшмәк—терять в-

УЪ

торитет. **Урбатахун саксун** һөрмәтдән салмаг—унижать, лишать авторитета.

УРБАТИТІУ см. **Урбатлу**.

УРОЗИ (В) см. **Орози**.

УРТІЕСУН 1) әжирмәк—прясть; 2) *перен.* вурмаг, илищ-дирмәк—ударять, шлепнуть.

УРУ бостан мәһсулунун ахырынчы жығымы—окончательный сбор урожая в огороде.

УРУБ *уст.* 100 грам ағырлығында олан һер ше]—всякая вещь весом в 100 граммов.

УРУБЕСУН бостанын сон мәһсулуну тамам жырмаг—окончательно собрать урожай в огороде.

УРУФ *мн нет.* 1) руһ—дух; 2) һафизә—память.

УС (-ур-ух) *зоол.* өкүз—вол, бык.

УСЕН (-ух/-хо) ил—год.

УСЕНБАУСЕН илбаил, илдән илә—из года в год, ежегодно.

УСЕНЛУГЪ иллик—1) годово́й; 2) годовалый.

УСИН (В) см. **Усум**.

УСКЕСУН өлчүлмәк—измеряться.

УСКІЕСДЕСУН өлчдүртмәк—заставить (*просить*) мерить.

УСКІСУН өлчмәк—мерить.

УСКІУН өлчү, өлчү ваһиди—мерило, единица меры.

УСТІУЛУФ еһтијат, еһмал—осторожность, бережность.

УСТІУЛУФЕН еһтијатла, еһмалча—осторожно, тихо́нко, постепенно.

УСУМ / **УСУН** / **УСИН** тез, тездән, тә'чили—быстро, скоро; быстрый, скорый. *Усумун гъари!* хош кәлдиниң!—с приездом! Добро пожаловать! *Усун бака* тез ол, тәләс—быстрой, торопись.

УСУН (Н) см. **Усум**.

УФ! *межд.* уф!—уф!

УФУЛДАЙШСУН уфулдамаг—охать, ныть, стонать.

УФУЛТИ уфулту—оханье, стенание.

УЧ (-ур-ух) бал—мед.

УЧНА(Й) бал—медный. □ **Учна(й)** гьалва бал халвасы—халва с медом.

УШІ (-ур-ух) одун—дрова. □ *Къари уш!* гуру одун—сухие дрова.

УШІКІСУН / **ИШІКІСУН** һөрмәк (*сачы*)—заплести косы.

УШІКІУН / **ИШІКІУН** сач, һөрүк—волосы, коса.

УШІКІУНЛА / **ИШІКІУНЛА** сачлы, һөрүклү—с косами, имеющая косы.

УШІКҮННУТІ / **ИШІКҮННУТІ** сачсыз, һөрүксүз—без кос, без длинных волос.

УШІКҮНСУЗ / **ИШІКҮНСУЗ** см. **Ушкүннуті**.

УЪГЪ (-ур-ух) чардаг—чердак, навес.

УЪГЪЕСТІУН ичиртмәк—дать напитокъ, напоить.

УЪГЪЕЪЦИ ичилмиш—выпитый.

УЪГЪНУЪТІ чардагсыз—без чердака. □ *Уъгънуті клодж* чардагсыз ев—дом без чердака.

УЪГЪСУН ичмәк—пить.

УЪГЪУЪЛ чардагда—на чердаке, в чердаке.

УЪКЪ (-ур-ух) гоз—орех (*грецкий*).

УЪКЪЕЪН (-ух/-хо) сүмүк—кость.

УЪКЪЕННУТЬ сүмүксүз—без кости.

УЪКЪЕНУН сүмүк(үн)—кость ой.

УЪКЪНАЛАПАБ (-ух/-хо) гоз ләпәси—очищенный орех, ядро грецкого ореха.

УЪКЪНАЙ гоз—ореховый. □ **Уъкънай гьалва** гоз халвасы—ореховая халва. **Уъкъна долма** дөјүлмүш гоз ләпәсиндән биширилән долма, гоз долмасы—голубцы из очищенного, истолченного ореха.

УЪКЪНАЪХУПІ гозлу аш—плов с очищенным орехом.

УЪКЪНАЪДАХТІАКІ (-ух/-хо) гоз ағачы тахтасы—ореховая доска.

УЪКЪНАЪХОД (-ур-ух) *бот.* гоз ағачы—ореховое дерево.

УЪКЪЛУГЪ гозлуг, гоз мешәлији, бағы—ореховый лес, ореховый сад.

УЪХЪ алты—шесть. □ **Уъхъ усен(лугъ)** алты ил(лик)—шесть(и)лет(ний). **Уъхъ хаш(лугъ)** алты ај(лыг)—шесть(и) месяц(чный). **Уъхъ шамат(лугъ)** алты һәфтәлик—шесть(и) недел(ный); **Уъхъ гьи(лугъ)** алты күн(лүк)—шесть(и) дней(вный).

УЪХЪБАЧ алты јүз—шестьсот.

УЪХЪЕЦЦЕ он алты—шестнадцать.

УЪХЪИЪНХЪИЪ алты јарым—шесть с половиной.

УЪХЪИЪНДЖИ алтынчы—шестой.

УЪХЪЛУГЪ алтылыг—шестерка.

УЪНУГЪ (-ух) бағырсаг—кишка.

УЪНУГЪУН (В) бағырсаг(ын)—кишечный.

УЪХЪ—УЪХЪ алты-алты—по шесть.

УЪХЪГЪАЗАР алты мин—шесть тысяч.

УЪ

УЪЗАБГАБН (В) кәлинин ата-анасына көндәрилән һәдијә (*гојун, чыхыр вә с.*)—подарки (*баран, вино и пр.*), посланные для родителей невесты.